

POLSKA ZACHODNIA

Dziś 6 stron

Dziś dodatek sportowy.

Dziennik poświęcony sprawom narodowym i społecznym na Kresach Zachodnich.

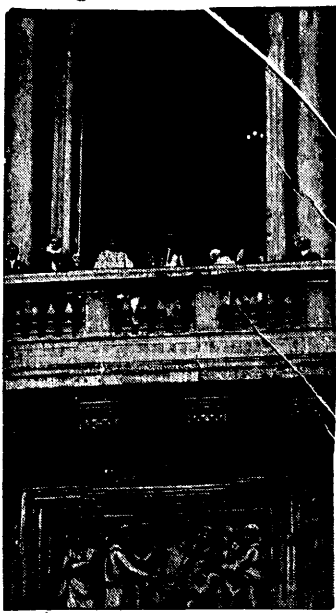
Rękopisów nie zwraca się.
Telefon redakcji nocnej 4-26.
Konto P. K. O. 303551.

Administracja: ul. Jagiellońska 5. — Redakcja: ul. Kopernika 14
Telefon 16-98. Katowice. Telefon 303.
Redaktor naczelny Edward Rumun.

Abonament miesięczny, przez pocztę oraz w Administracji 3 złota z doręczeniem do domu przez pocztę.

Błogosławieństwo Ojca Świętego dla Polski.

Błogosławieństwo papieskie.

Z balkonu Watykanu błogosławi Ojciec Święty wiernych.

W przeddzień konferencji haskiej.

Paryż, 27. 12. (Pat.) Pisma o różnych tendencjach politycznych wyrażają naogół jednorodny pogląd, że konferencja haska, dokładnie przygotowana, pozwala żywić dobrą nadzieję, niemniej jednak, jak zaznacza „Petit Parisien” ze względu na dyktaturę finansową Schachta przedstawiciele państw włozańskich mogą natknąć się na pewne trudności.

Rozbrojenie — indywidualne.

Paryż, 27. 12. (Pat.) „Le Temps” pisze: Nie można rozwiązać praktycznie zagadnienia ograniczenia zbrojeń na morzu inaczej, niż na podstawie istniejących potrzeb każdego narodu, wynikających z jego sytuacji geograficznej i niebezpieczeństwa, na które jest narażony. Niemożliwością byłoby nie uznać tej zasady wówczas, gdy Anglia i Stany Zjednoczone zawarły układ przygotowawczy, operujący się wyłącznie na potrzebach tych państw.

Waldemaras namyślił się.

Berlin, 27. 12. (Pat.) „Voss'sche Zeitung” donosi z Kowna, iż Waldemaras zmienił swe dotychczasowe stanowisko wobec rzędu Tubialisa i że w związku z tem kraja pogłoski, jakoby miał on zostać manowany prezesem dyrekcji Banku Państwowego.

Miasto — ołbrzym.

Nowy Jork, 27. 12. (Pat.) Według ostatnich obliczeń miasto Nowy Jork liczy obecnie 6 631 656 mieszkańców. Okręg nowojorski wraz z wszystkimi przedmieściami, nienależącymi administracyjnie do Nowego Jorku, ma 11 650 000 mieszkańców. Następujące miasta Stanów Zjednoczonych mają przeszło 1 milion mieszkańców: Chicago 3 296 080, Filadelfia 2 170 297, Detroit 1 649 506, Los Angeles 1 470 000, Cleveland 1 328 048.

Warszawa, 27. 12. (Pat.) P. Prezydent Rzplitej otrzymał od Jego Świątobliwości Ojca Świętego Piusa XI. depeczę następującej treści:

Zyczenia Waszej Ekscelencji i narodu polskiego są nam również drogie jak nasze wspomnienia z Polski. Prosząc Boga o największą pomyślność szlachetnego Narodu katolickiego, z całego serca przesyłamy Waszej Ekscelencji, Jego rodzinie i Jego kochanemu krajowi błogosławieństwo apostołskie.

Depeczę Ojca Świętego jest odpo-

wiedzią na następującą depeczę Pana Prezydenta Rzplitej:

Z okazji 50-tej rocznicy działalności kapłańskiej Waszej Świątobliwości, uroczystość obchodzonej w świecie katolickim, w szczególności w Polsce, gdzie żywe są wspomnienia pobytu Waszej Świątobliwości pośród nas, oraz Jego święceń biskupich w katedrze warszawskiej, proszę Waszą Świątobliwość, by zechciał przyjąć zapewnienia mego synowskiego oddania, oraz najgorętszych imoińch i narodu polskiego życzeń szczęścia dla Waszej Świątobliwości oraz chwały i trwałości Jego panowania.

Przed utworzeniem nowego rządu.

Warszawa, 27. 12. (Tel. wł.) P. prof. Bartel przyjeżdża dziś, w piątek, rano do Warszawy ze Lwowa, gdzie spędził święta z rodziną. Podejmuje on zaraz dalsze kroki w celu utworzenia nowego rządu w myśl misji powierzony mu przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Mościckiego, a w ścisłym porozumieniu z Panem Marszałkiem Piłsudskim. Spodziewają się, iż utworzenie nowego rządu nastąpi jeszcze przed Nowym Rokiem.

W wywiadzie prasowym oświadczył p. prof. Bartel, iż za najważniejsze zadanie swego rządu uważa budżet i naprawę konstytucji. Obie te sprawy chce prof. Bartel przeprowadzić w współpracy z Sejmem.

Prasa angielska o powierzeniu prof. Bartłowi misji utworzenia rządu

London, 27. 12. (Pat.) Prasa londyńska obszernie komentuje fakt powierzenia nowego gabinetu. Socjalistyczny „Daily Herald” stwierdza, że powrót prof. Bartła znacznie odpręży sytuację. Coprawda prof. Bartel — pisze dziennik — jest człowiekiem z otoczenia Marszał-

ka Piłsudskiego, ale jest on za unormowaniem współpracy z Sejmem, wobec czego należy oczekiwać polepszenia się stosunków pomiędzy rządem a parlamentem.

Liberalny „Daily News” przypuszcza, że prof. Bartel uszanuje parlament. Powołanie prof. Bartła — zdaniem dziennika — dowodzi, że Marszałek Piłsudski nie ma intencji dyktatorskich.

Konserwatywny „Morning Post” podkreśla, że powołanie prof. Bartła oznacza odprężenie w zakresie wewnętrznej polityki Polski.

„Times” obszernie analizuje sytuację a m. in. stwierdza, że prof. Bartel jest powołany do trudnego zadania przeprowadzenia wewnętrznej pacyfikacji. Opowiadanie, niepozabawiona podejrzliwości wobec prof. Bartła, nabierze zaufania zaledwie od osób powołanych do nowego rządu. „Times” dochodzi do wniosku, że w rezultacie dwutygodniowego kryzysu, wśród miarodajnych czynników polskich przeważają widoczne przekonania, że zadanie rewizji Konstytucji i poprawa gospodarki oparte będą na całkowitej zgodzie z Sejmem.

„Gwiazdka” w garnizonach śląskich.

Katowice, 27. 12. (Pat.) Staraniem Związku Oficerów Rezerwy okręgu śląskiego odbyły się w dniu 24 b. m. na terenie Górnego Śląska uroczyste obchody gwiazdki dla żołnierzy garnizonów. W Katowicach uroczystość miała miejsce w koszarach 73 pp. w obecności ks. biskupa dr. Lisieckiego, dowódcy pułku ppłk. Różyckiego, dyrektora Kolei Państwowych inż. Niebieszczańskiego, im. Białego Krzyża prezesa Jarnutowskiego dyr. Banku Gosp. Kraj., wicyprezesa Śl. Okręgu Zw. Ofic. Rez. maj. Ludygi - Laskowskiego, szefa sztabu drw. niechoty-

maj. Płatowicza, korpusu oficerskiego i prasy. Ks. Biskup przemówił do żołnierzy, życząc im błogosławieństwa Boga. Z kolei przemawiali wicyprezes Z. O. R. mjr. Ludyga Laskowski, prezes Białego Krzyża Jarnutowski i dowódca pułku Różycki. Ks. Biskup łamał się następnie opłatkiem z oficerami i żołnierzami, rozmawiając z żołnierzami. Wkońcu żołnierze odpiewali kilka kolend przy dźwiękach orkiestry pułkowej, pozem otrzymali praktyczne podarunki. Ogółem na Śląsku obdarowano 3.300 żołnierzy.

Odnaczenia śląskich urzędników.

Katowice, 27. 12. (Pat.) „Monitor Polski” ogłasza zarządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 1929 roku, nadające Srebrny Krzyż Zasługi m. in. Stanisławowi Piotrowskiemu, asesorowi w Wydziale Skarbowym Śl. Urz. Wojew. w Katowicach za wyjątkową gorliwość i owocną pracę w administracji Urzędu Skarbowego Podatków i Oplat Skarbowych w Bedzinie za zasługi na polu organizacji administracji skarbowej, Jerzemu Hecze, asesorowi, kierownikowi Urzędu Skarbowego Podatków i Oplat Skarbowych w Królewskiej Hucie, za zasługi na polu pracy społecznej, Józefowi Okoniowi, adiunktowi kancelaryjnego w Urzędzie Skarbowym i Podatków i Oplat Skarbowych w Katowicach, oraz Teofilowi Wrzyszczy, rachmistrzowi w Wydziale Skarbowym Śląskiego Urzędu Wojew. w Katowicach, za zasługi około przyłączenia Górnego Śląska do Państwa Polskiego, oraz na polu pracy społecznej, Janowi Bemiszowi, asesorowi w Wydziale Skarbowym Województwa Śląskiego w Katowicach, za zasługi na polu pracy publicystycznej w dziedzinie skarbowej, Janowi Masarczykowi, rachmistrzowi w Urzędzie Skarbowym Podatków i Oplat Skarbowych w Tarnowskich Górach, za zasługi na polu pracy kulturalno-oświatowej, Włodzimierzowi Popielowi, naczelnikowi Urzędu Skarbowego Podatków i Oplat Skarbowych w Zawierciu, za wyjątkowo gorliwą i owocną pracę w administracji skarbowej, oraz na niwie narodowej, Franciszkowi Rzyckiemu, asesorowi w Urzędzie Delegata Przekuracji Generalnej w Katowicach, za zasługi w pracy plebiscytovej, oraz przy organizowaniu służby parcelacyjnej.

„Status quo” na kolei mandzurskiej.

Moskwa, 27. 12. Zbrojny konflikt chińsko-sowiecki, który doprowadził do tak obfitego rozlewu krwi, został ostatecznie zlikwidowany przez podpisanie protokołu rokowań obu stron w Chabarowsku.

Protokół ten, podpisany przez przedstawiciela komisariatu ludowego spraw zagranicznych Simanowskiego i przedstawiciela rządu chińskiego Tsaia, przywraca na kolei mandzurskiej „status quo”. Zgodnie z tą decyzją nowy dyrektor tej kolei Rudy i jego zastępca Denisow wyjechali już do Charbina, celem objęcia służby. Oddziały biatogwardyjskie, walczące po stronie chińskiej, będą rozbrojone, a organizatorzy ich mają zostać wysiedleni z granic Chin. Sowety i Chiny zobowiązały się wypuścić na wolność uwiecznionych obywateli przeciwnych stron. W Mandzurii zostaną wskrzeszone sowieckie konsulaty i organizacje handlowe, podobnie jak analogiczne instytucje chińskie na Dalekim Wschodzie sowieckim. Sprawa całkowitego podjęcia stosunków dyplomatycznych pomiędzy obu państwami pozostaje otwarta aż do czasu konferencji sowiecko - chińskiej, która ureguluje wszystkie kwestje sporne. Konferencja ta odbędzie się w Moskwie dnia 25. stycznia 1930 roku.

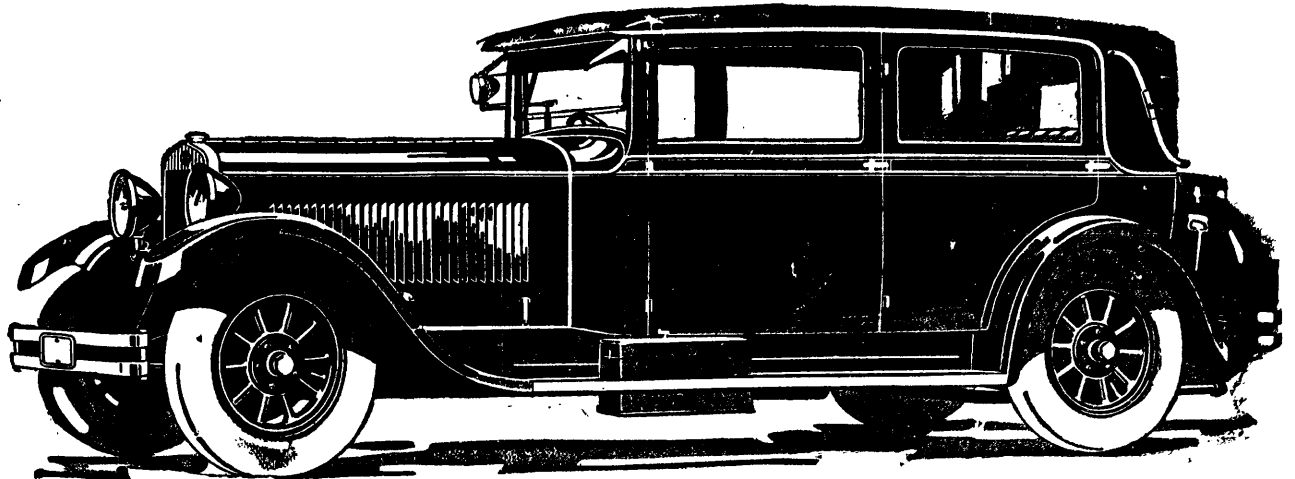
Katastrofalne mrozy w Rosji.

Moskwa, 27. 12. Na całym terytorium Sowietów panuje niezwykle ostra zima. W okręgu tomskim mrozy sięgają 51 st. W guberniach wielołańskich trwa już od kilku tygodni nadzwyczajny mroz bez opadów atmosferycznych, wobec czego istnieje obawa zamarnięcia ozmnia. Najcieplejsza część Rosji, Krym, ma już od dłuższego czasu temperature — 21 st. Tak wielkich mrozów w tej okolicy nie notowano od 100 lat. Nad morzem Kaspijskim szaleje od tygodnia huragan, który podzielił wodę morską od śniegu lądowego. Dziesiątek nadszaryżnych znajduje się pod wodą. Kaukaz nawiedziła wielka śnieżycza. Z powodu olbrzymich zasp śnieżnych musiano przerwać komunikację.

SKODA-860

nowy 8-cylindrowy 60 - 70 KM.

Najnowsze modele wozów osobowych oraz samochodów ciężarowych i traktorów oglądać można w Biurach Sprzedaży Zakładów Skody:

Kraków, Szpitalna 40 Telefon 3880.

Katowice, Poprzeczna 3/II. Telefon 1660 Krakowska 88

Przekroczenia budżetowe Sejmu.

Pan marszałek Sejmu Daszyński, pragnąc zadokumentować swój bezapelacyjny akces do opozycji sejmowej, ogłosił na łamach „Robotnika” artykuł czy wywiad p. t. „Dla uspokojenia i namysłu”, w którym poruszył jako przeciwrządowy argument sprawę przekroczeń budżetowych b. min. Czechowicza, używając bardzo silnych zwrotów jak n. p. „Chodzi o olbrzymie przekroczenie budżetowe na około 600 milionów złotych”, „Naczelna Izba Kontroli odmawia rządowi absoluturium”, „Włosy stają dębem na głowie” itp.

W tym wywiadzie nie interesuje p. Daszyńskiego rzeczowa sprawa przekroczeń, lecz uderza on w formalną ich stronę pomimo, że według przedłożonego sejmowi przez rząd projektu ustawy o kredytach dodatkowych do budżetu na 1928/29 r. zdaje sobie doskonale sprawę, na jakie konieczności państwowe kredyty zostały zużyte.

Ale ponieważ przekroczeń dokonał rząd zwalczany przez p. Daszyńskiego, przeto nie zważał się on użyć wyrażen i określeń, które mają jedynie na celu kompromitację rządu.

W tym stanie rzeczy, każdy obywatel, czytający wzmiankowane oświadczenie p. Daszyńskiego, niema najmniejszej wątpliwości, że gospodarka budżetem Sejmu, jako podległa p. marszałkowi Sejmu, jest bez zarzutu zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym, ponieważ człowiek uważający przekroczenia, dokonane przez rząd za zbrodnię wobec państwa, sam zapewne gospodaruje swoim budżetem jaknajprzekradliwiej.

Zobaczymy więc, czy tak jest w istocie. Przeglądając się wynikiem tego „najprzekradliwiejszego” gospodarowania budżetem Sejmu w okresie 1928/29 na podstawie zamknięć rachunków, — z ogromnym zdziwieniem dowiadujemy się każdy, z wielkim niedowierzaniem dowiadujemy się każdy, że budżet ten według ustawy skarbowej wynosił łączną sumę 10 641 336 złotych, wydatkowano zaś faktycznie 12 299 392 złotych.

Prawda, że w powyższym wyniesieniu przekroczeniu mieści się pozycja 685 172 złotych na 15 procentowy dodatek do uposażenia, oparty na art. 5 ustawy skarbowej oraz pozycja 102 840 złotych na dodatek mieszkaniowy — co stanowi razem 988 012 złotych. Pozostaje jednak pozatem suma 670 044 złotych, która stanowi faktycznie

przekroczenia budżetu i stanowi część integralną „olbrzymiego przekroczenia budżetu” 1928/9 roku, na wspomnienie którego „włosy stają dębem na głowie” p. Daszyńskiemu. Z przekroczeń tych stwierdzić należy, że stanowią one 0,35 proc. przekroczeń budżetowych we wszystkich dziedzinach życia państwowego. Ponieważ zaś wydatki Sejmu i Senatu w stosunku do ogółu wydatków w budżetowych w roku 1928/29 stanowiły 9,4 procent, widzimy, że p. Daszyński utrzymał się w normie.

Niewątpliwie p. marszałek Sejmu uzasadniać będzie powyższe przekroczenia koniecznością budowy sali posiedzeń Sejmu i Senatu i ich urzędzania. Atoli tego rodzaju uzasadnienie nie powinno chyba służyć p. Daszyńskiemu, skoro nie chce on „uznać” daleko większych konieczności państwowych, jak n. p. podwyższenie kapitału Państwowego Banku Rolnego, budowy portu w Gdyni i innych konieczności, mających jaknajściślejszy związek z gospodarczym podniesieniem kraju.

Tyle pod względem formalnym. Zachodzi teraz jednak drugie pytanie — a mianowicie: jak gospodarowano budżetem Sejmu 1928/29.

Dla ilustracji tej gospodarki należy zanalizować gospodarowanie kredytami zwyżczajnymi, t. j. takimi, które służą na pokrycie normalnych wydatków, związanych z utrzymaniem Sejmu i Senatu, — w szczególności zaś tak zwanych kredytami rzeczowo-administracyjnymi, z wyłączeniem kredytów na uposażenia urzędnicze i na diety posłów.

Oto tabelka, która najdokładniej wykazuje ruch tych kredytów w ciągu roku budżetowego:

Wydatki	kredyty	Fakt
	ustawowe	wydatk.
2. Różne wydatki osobowe	197 930	260 514
3. Podróże służbowe	1 000	141
4. Środki lokomocji	20 000	71 584
5. Pomieszczenia	224 400	335 571
6. Wydatki biurowe	141 200	216 026
7. Wydatki biurowe	315 000	154 640
8. Inne wydatki	23 000	11 734
9. Remont i konserwacje budowli	73 400	114 137

Jak widzimy — prawie żaden z paragrafów nie został przy wydatkowaniu utrzymany w granicach zakreślonych ustawą skarbową na rok 1928/29. Wprawdzie ustawa ta dała (w art. 8 ustęp przedostatni) marszałkowi Sejmu do dokonywania t. zw.

Biała flaga nad pustym więzieniem.

Praga, 27. 12. Przed kilku dniami na gmachu areztu policyjnego w Pradze wywieszona została biała flaga. Wywołało to nie mała sensację wśród przechodniów, którym w ten sposób (według praktykowanego tu zwyczaju) dano do zrozumienia, że w areście policyjnym niema ani jednego więźnia. W Pradze wywieszenie białej flagi na gmachu areztu policyjnego należy do rzadkości, gdyż w miesiącu milionowym wypadki pozabawiania wolności podejrzanych obywateli są oczywiście na porządku dziennym.

PRZEBÓJ PARYŻA

SAKYA-MOUNI

PERFUMY-PUDER

ROSE

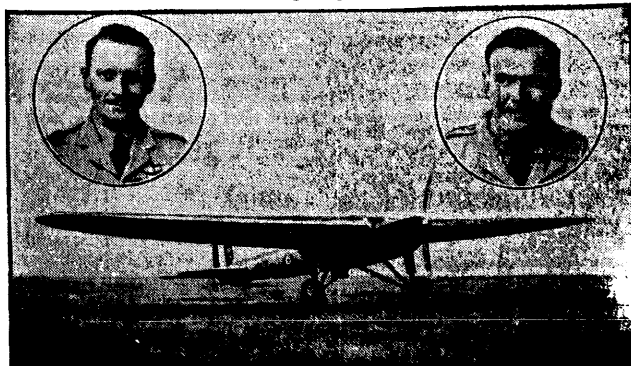
PARIS

„virements” i z formalnego punktu widzenia nie można zarzucać dokonany, jak w tabelce wykazano, zmianom. Jednak z punktu widzenia prawidłowej i porządnej gospodarki budżetowej — zmiany takie oznaczają za brak w układzie budżetu, który w chwili przedłożenia go przez marszałka Sejmu nie zawierał ścisłych potrzeb gospodarczych Sejmu, względnie posiadał celowy charakter t. zw. „nadmiernego prelimitowania” niektórych paragrafów, aby później można było pokrywać wydatki na paragrafach innych, co do wysokości których w chwili przedkładania budżetu zachodził pewna „wstydlivość”, jak n. p. na środku lokomocji, które przekroczone 3½ krotnie.

A przecież nie potrzeba przypominać p. Daszyńskiemu ani złośliwych uwag Najwyższej Izby Kontroli pod jego adresem z powodu tego lub innego kupna samochodu, ani tem więcej nie trzeba przypominać stosunku, zajętego względem tych spraw w organach opozycyjnych, tak miłych p. Daszyńskiemu.

To też p. Daszyński, który uważa przekroczenie budżetu za zbrodnię, na wspomnienie której „włosy dębem stają na głowie”, tam, gdzie przekroczenia budżetu dokonał rząd, powinien „dla uspokojenia” zająć się budżetem Sejmu i „z namysłem” nim gospodarować.

Tragiczny lot.

Lot Londyn — Kapstadt, podjęty przez lotników angielskich por. Jenkinsa (lewy róg) i mjr. Williamsa (prawy) zakończył się katastrofą w górach Tunisu, w której obaj lotnicy ponieśli śmierć.

Charków przeciw Moskwie.

Podczas odbywającej się w tych dniach 2-jej sesji CIK a ZSSR, który odgrywa rolę parlamentu sowieckiego, dłuższe przemówienie o sytuacji gospodarczej na Ukrainie wygłosił prezes CIK a republiki ukraińskiej, Pietrowski, który położył szczególny nacisk na upodlenie Ukrainy przez rząd zwiazkowy pod względem gospodarczym i finansowym. Przemówienie Pietrowskiego zawierało tak charakterystyczne dla stosunków rosyjsko-ukraińskich dane, że zasługują one na to, aby podać do ogólnej wiadomości.

„Jak wiadomo — mówił Pietrowski — ogólny budżet Z. S. S. R. wynosi ogromną sumę 11.400 milionów rubli. Rząd republiki ukraińskiej przedstawił rządowi Z. S. S. R. projekt budżetu ukraińskiego w sumie 650 milionów rubli. Rząd centralny nie zaakceptował budżetu ukraińskiego i zmniejszył go do 500 milionów rubli. Z tego powodu stosunek budżetu sowieckiego w poszczególnych republikach zwiazkowych na jednostkę ludności przedstawia się w sposób następujący: W. R. S. F. F. R. na jednostkę ludności przypada 20 rubli, na Białej Rusi 28 rubli, w federacji zakaukaskiej 30 rubli, w Turkmeńskaniu 48 rubli, w Uzbekistanie 31 rubli, w republice ukraińskiej zaś 17 rubli. Z danych tych widzimy, że Ukraina pod względem budżetowym stoi na ostatnim miejscu, podczas gdy w dziedzinie produkcji przemysłowej i rolniczej zajmuje ona w zwiazku sowieckim pierwsze miejsce, produkując 70% żelaza, 80% cukru, 80% zboża rynkowego i 72% węgla. Budżet Ukrainy został zatwierdzony przez czynniki zwiazkowe w Moskwie w sumie tylko 500 milionów rubli, co stanowi 1/23 część ogólnego budżetu ZSSR.

Dane te oznaczają, że ZSSR, ciągnie z Ukrainy ogromne zyski finansowe i zyskodarcze, prowadząc kosztem Ukrainy propagandę rewolucji komunistycznej, pochłaniając ogromne sumy, oraz pokrywając deficyt, wynikający z kolonialnej polityki sowieckiej w prowincjach azjatyckich. Ciekawym również jest, że kiedy rząd republiki ukraińskiej złożył preliminarz 30 milionów rubli na inwestycje przemysłowe na Ukrainie prawobrzeżnej, t. zn. na Wołyniu, Sowieckim i na Podolu, pozycja ta została przez władze sowieckie skreślona, ponieważ budowę fabryk na Ukrainie prawobrzeżnej graniczącej bezpośrednio z Polską uważano za ryzykowne ze względów polityczno-strategicznych.

Przemówienie Pietrowskiego oraz jego zaręki na upodlenie Ukrainy przez rząd „S. S. R.” wywołało tężyzniłe wrażenie wśród członków CIK a. Liczna delegacja ukraińska wznosiła okrzyki, popierające wlerzenia Pietrowskiego o pretensjach ukraińskich. Natomiast przedstawiciele rządu zwiazkowego i republiki rosyjskiej przyzywali Pietrowskiemu okrzykami, ujawniając wrogie usposobienie względem delegatów ukraińskich. Należy zaznaczyć, że prezes CIK a republiki ukraińskiej, Pietrowski, należy do t. zw. „starej gwardji bolszewickiej” i był jednym z bliższych współpracowników Lenina z czasów caratu. Dlatego też przemówienie Pietrowskiego ostro krytykujące politykę gospodarczą Z. S. S. R. na Ukrainie, wywołało ogromne wrażenie

w Moskwie, — prasa zaś moskiewska zamieściła komentarz potępiający „nacionaizm” Pietrowskiego. W swiazku z tem w Moskwie kursuje pogoska, że Pietrowski będzie odwołany ze swego stanowiska. Trudno oczywiście przypuszczać, aby Pietrowski pod wpływem rabunkowej gospodarki sowieckiej na Ukrainie stał się obrodcą jej

praw narodowych. Tem niemniej przemówienie Pietrowskiego oraz dane przez niego podane są autorytatywnym dowodem, iż wyzask ekonomiczny Ukrainy przez Rosję sowiecką posunął się tak daleko, że wywołuje oburzenie i ostrą opozycję nawet wśród czołowych przedstawicieli partji komunistycznej na Ukrainie. M. Kowalewski.

Bołaczki mniejszości polskiej w Czechosłowacji.

Praga, 27. 12. (Pat.) W czasie dyskusji sejmowej nad oświadczeniem rządowym zabrał głos poseł polski Chobot, który skarżył się na aachowanie się urzędników, pozostałych w Cieszyńskim z czasów jeszcze austriackich. Urzędnicy ol popierają czechizację Polaków. Ludność polska jest lojalna wobec Czechosłowacji, ma prawo domagać się sprawiedliwości oraz równych praw z innymi obywatelami. Mówca obalił teorię, że Polacy na Śląsku są spolszczonymi Morawianami, stwierdzając, że Polacy na Śląsku są autochtonami. Następnie poseł Chobot domagał się stosowania języka polskiego w urzędach i sądach, założenia notariatu w Cieszyńiu i Fryszacie, umieszczenia napisów między innymi polskich w urzędach i na

dworcach kolejowych w pow. frysztackim i cieszyńskim oraz śląsko-ostrowskim, wreszcie domagał się udzielenia wsparcia gimnazjum polskiemu w Orlewie, oraz aby do krajowej rady szkolnej w Bernie Morawskim mianowano 2-ch członków Polaków. Dalej mówca wskazał, że Polaków pomija się przy obśadzaniu posad, a robotników zwalnja się z pracy, o ile nie są członkami partji czechkiej. Kolejjarze polscy przenoszani są do Czech i na Morawy, na Śląsk zaś są posyłani je kolejjarzy Czechów. Przy reformie rolnej należy uwzględnić podania rolników polskich. Wkońcu poseł Chobot wyraził nadzieję, że żądania te będą spełnione, co umożliwi współpracę z rządem. Mowę przyjęto oklaskami.

Wybuch w Cytadeli w 1923 r. dziełem rąk bolszewickich.

Tajemnica „zbrodniczej ręki”, o której była mowa w komunikacie rządu Witosa w zwiazku z wysadzeniem w powietrze składów prochu Cytadeli warszawskiej w październiku 1923 r. znajduje swe rozwiązanie w kolejnych rewelacjach Biesiedowskiego, który w owym czasie, po połączeniu obu misyj ukraińskiej i rosyjskiej, był sekretarzem przedstawicielstwa sowieckiego w Warszawie, w głosnym już „Hotelu Rzymskim”.

Z tego co o strasznej tej katastrofie, która pociągnęła za sobą tyle ofiar ludzkich, opowiada Biesiedowski, wynika, iż zamach został zorganizowany przy pomocy maszyny piekarniczej, ukrytej w korytarzach podziemnych, rekami agentów Jeleńskiego, następcy Loganowskiego w zakresie zbrodniczej działalności zamachowo dywersyjnej i szpiegowskiej na terenie Polski.

Biesiedowski dosyć szczegółowo i kolorystycznie opisuje przebieg sowieckiego posła Obolenskiego i jego troskliwość o swą sekretarkę, Polinę, która siła wybuchu miała podobno aż wyrzucić z łóżka i narazić na dotkliwie potłuczenie.

„Wszystcy rozumieli lub domyślali się, przede Biesiadowski, kto był bohaterem tego zbrodniczego aktu, jego inicjatorem i organizatorem”, człowiekiem tym był Jeleński. Dalej jest mowa o tem, jak dalece Obolenski był rozgoryczony swą sytuacją, w której

okazał się całkowicie bez sił wobec machinacji Jeleńskiego. Miał on powiedzieć do Biesiedowskiego, że pisze właśnie do Polit-Biura, aby mu wyznaczono inną placówkę, gdyż niema on zamiaru odgrywania roli „psiego ogona”.

Od Obolenskiego dowiedział się również Biesiedowski o tem, iż 15 października Jeleński przyniósł Obolenskiemu list wiasnoredczny od Unslichta, w którym ten pisał, iż przygotowuje się doniosły akt dywersyjny, o którym Jeleński ma postawić opowiedzieć bardziej szczegółowo. List ten, pisany szyfrem, otrzymany był przez Jeleńskiego w pakiecie dyplomatycznym już 7 października, jednak Jeleński pokazał go postowi dopiero dwa dni po wybuchu.

Jak więc wynika z rewelacji Biesiedowskiego, „zbrodnicza ręka” mieściła się w hotelu Rzymskim i stanął kierownia okrutnym dziełem, którego oliara padło tyle istnień ludzkich, spowodowało tyle kalectw, naraziło państwo na tak wielkie straty.

W drugiej części swoich „Wspomnień sowieckiego dyplomaty” opowiada Biesiedowski o pobycie w Warszawie Radka, który przez Warszawę zdał do Niemiec i referował w przedstawicielstwie o ostrym starciu, które miało miejsce w Polit-Biuro pomiędzy Dzierżyńskim a Unslichtem w zwiazku z akcją zamachową uprawianą przez czeki-

Migawki.

Po świętach...

Kady medal na dwie strony! Tak samo i święta. Bez względu na to, jakiego to nie byli Święta Bożego Narodzenia w Katowicach minął taki jeden zrozasty dzień, kiedy to i każde bydle ludzkie głosem przemawia — więc świat oszalał i dłał szopał. I tu właśnie tkwi ta odwrotna strona medalu! W rozczysty ten dzień widziałem takie rzeczy! Jakkolwiek żadne bydle nie przemówiło ludzkim głosem — to jednakże widziałem wiele ludzi, którzy... którzy... a zresztą, wstał mowić! Dodał, że było naodwrot! Stopniowo ludzie trzęsawia i wracają do normalnego trybu życia. Musiałem do niego i ja powrócić, lecz wesołości miż krzdy inny śmiertelnik. bo już w drugi dzień świąt. Praca, jak praca, ale najgorzszą rzeczą z tym letonem powiatętnym. Ponieważ najbardziej mi dokuczal, więc dlatego rozpisalem się o odwrotnej stronie medalu świąt. Mam nadzieję, że Nasi Mill Czytelnicy, przetrwawszy tyle izejszych i cieższych potraw, strawił i ten fetleton. Smętny jest i cieżki, boć poświęcając! Nie zdziwota, nie każdy ma dar niesienia złotych promieni słonecznych usmiechów na Głowont a la Makuszyński lub tyle natchnień blagich jak Neuwierciński, który napawo w czyściu — w myśli wierzeń u Żydów — będzie wentylatorem. Ja o jedno tylko będę zawsze prosił: oby mi nigdy nie kazano pisać, a co gorzsz... później czytać me fetletony. II.

Królowna do wzięcia.

Następczyni tronu holenderskiego poszukuje męża w Niemczech.

stów w Warszawie. Dzierżyński miał być jakoby wielce niezadowolony z całej tej akcji, uważając ją wręcz za zbrodniczą, przy czem domagał się utworzenia specjalnej komisji zbadania całej dywersyjnej roboty, uprawianej przez wywiad sowiecki w Polsce. Unslicht natomiast miał wskazywać na to, iż działalność ta w ostatnich czasach straciła całkowicie charakter akcji terrorystycznej i sprowadza się jedynie do ostatebnie (?) zdolności obronnej Polski. Radk zgóry przewidywał, iż wyniki prac tej komisji wypadną na korzyść Unslichta.

(Przedruk wzbroniony). Charles Wesley Sanders.

Śmierć na rozdrożu.

Powieść amerykańska.

26) (Ciąg dalszy.)

— Jadąc tutaj, spotkałem na drodze kilku ludzi — zaczął.

McGregor wydał w głębi duszy okrzyk niedowierzania. — A więc on dlatego tak galopował, dlatego tak się śpieszył! Spotkawszy Bresslera i resztę, zainteresował się, z czem i dokąd jechali. Nasuwało się przypuszczenie, że nie było to fachowe zainteresowanie, a osobiste. Nie odpowiedział, sądząc, że milczeniem wyciągnie z fałszywca coś więcej.

— Dokąd Bressler i tamci eskortowali tych chłopców? — zapytał Sobey.

— To sprawa Hammersley'a — odpowiedział McGregor. — Wyruszyli z tego domu.

— Pytałem go o to — wyrwał się mały. — Powiedział, że to pańska sprawa.

— Może była — przyznał chłodno młody człowiek. — Ale teraz przeszła na Bresslera. Więc pan ich spotkał? Dlaczego pan nie interpelował Bresslera?

— O, toby się na nie przydało — warknął Sobey. — Bressler nie powiedziałby tego mnie, to jest właściwie nikomu by nie powiedział. Lubi być tajemniczy.

— Nie mógł pan wypompuwać Bresslera, a zdaje się panu, że to się ja zrobił z Hammersley'em lub z mną. Boi się pan Bresslera, podczas gdy my dwaj wydajemy się panu łatwi. Czyż nie tak?

— Czy ja to powiedziałem? Zapytałem pana tylko jaknajgrzeczniej w świecie, co się właściwie stało?

— To, że się zajmie tem szeryf. Radzę panu jechać do niego i zapytać.

— Wielebym się dowiedział — odpowiedział szczydry prawnik.

— Widzę, że z poważnymi ludźmi jest pan na bakier.

— Czy to ma być zniewaga?

— Niech Bóg broni. Dosyć mam na głowie różnych rzeczy, żeby się jeszcze porwać na niemożliwość.

Sobey zadystował ze wściekłości i źrenice rozszerzyły mu się jak pod wpływem narkotyku. Mc Gregor nie spuszczał go z oka. Miał wrażenie, że ma przed sobą drugiego potencjonarego zabójcę, dla którego wszakże nie czuł nic prócz pogardy. Poczul lekką przychylność gniewu. Chciał zakomunikować „Kanali” to i owo i powstrzymał się z west-

chnieniem żału. Dobrze jest czasami utrzymać język na wodzy.

— Dlaczego ci chłopcy byli zamaskowani chustkami? — za, yca, znowu.

— Dlaczego ich pan nie zapytał? Przecież to chyba pańscy przyjaciele?

— Nie, o, nie! — zamyslił się, spuszczać oczy. — Jak panu wiadomo, jestem prawnikiem i interesowałem się z prawnego punktu widzenia. Każdy adwokat jest ciągle w poszukiwaniu klienteli.

— Zwłaszcza takiej co może szafować czekami.

— Moje ostatnie honorarium było proporcjonalne do ważności sprawy i nic więcej — oświadczył z godnością Sobey. — Trudno bronić człowieka posadzonego o morderstwo dla pięknych oczu.

I znów Mc Gregor doznał impulsu porwania oszusta za koltner i zawleczenia go przed oblicze gospodarza. Mógł wykazać Hammersley'owi, że Sobey nie zasłużył na zapłatę. Ale zdradziłby się wtedy ze swymi tendencjami i lis miałby się odtąd na bacznosci.

— Niech pan siada na konia i wie gdzie oczy poniosą — rzekł żartobliwie.

— Niepotrzebnie pan tu zajmuje miejsce — Co? — obruszył się mały. — Stoję na gruncie, stanowiącym własność

nego klienta. Mogę tu zostać tak długo jak mi się będzie podobało.

— Na konia i precz! — rozrzazał Mc Gregor. — Jeżeli pan się za mi, uję stąd nie ruszy, pomogę panu wsiąść!

Sobey błysnął zmiem oczami i zaczął się cofać tyłem ku swemu koniowi. Znalazszy się w siodle obrócił na Gregora gorączką spojrenie.

— Mieszaj się, pan w rzeczy, które pana nie dotyczą — rzeki ostrzegawczo. — Radziłbym być ostrożniejszym.

— Już niech głowa pana o mnie nie boli — odrzyknął młody człowiek. — Precz!

Sobey zbłądł, zgrzytnął zębami i odjechał bez słowa.

Mc Gregor poszedł do drzwi wejściowych i zapukał. Roziegł się uprzejmy głos Hammersley'a. Siedział z siostrą koło stołu, na którym leżała otwarta książeczka czekowa. Oboje mieli zaroskane twarze, tak jakby ten przedmiot symbolizował ich mieszczescie. Na widok wchodzącego usmiechneli się jakoby z ulga.

— Spodziewam się, że dzielnicy obrońca nie obłożył państwa zbyt ciężkim haraczem — rzekł.

— Czuję, że było to pytanie dosyć impertynenckie, ale musiał wiedzieć, jak daleko posunęła się chciwość oszusta. Było mu to potrzebne. (C. d. n.)

100 zł. ks. prob. Kudełko z Naska, ks. prob. Długosz z Studziński, ks. prob. Mende z Pawłowic, ks. prob. dr. Bałowski z Bielska i ks. prob. Okrę. z Buzakowa.

B Sublimacyjnego.

(L) **Parocjalna w Sielbowa.**
W poniedziałek, dnia 30. grudnia br. Powiatowy Urząd Ziemiaki w Tarnowskich Górach będzie podawał do wiadomości publicznej wykaz nabycyów zaoprobowanych przez Okręgowy Urząd Ziemiaki z parocjalniaka Sielbowa. Wszyscy interesowani powinni się zjawić w wyznaczonym dniu o godz. 8.45—13 w pokoiu Nr. 1 w gmachu starostwa w Lubliczu.

B Bielskiego.

(B) **Na marginesie wystawy przeciwalkoholowej w Bielsku.**

Do dziewięćdziesięciu czynności wystawy w Bielsku, zlikwidowano takową dnia 13. grudnia. Wystawa przez cały czas wzbudzała wśród miejscowych obywateli wielkie zainteresowanie, dowodem tego poważna liczba wiedzających; przeszło 500 osób dorosłych, 400 żołnierzy i 3000 młodzieży szkolnej zwidliło wystawę. Dzięki pomocy miejscowego Komitetu, jak pp. dr. Bezwina, lekarza szkolnego, inż. Miodzińskiego i Linnerta, prezesa miejscowej organizacji przeciwalkoholowej dobrych temperuszków, wystawa się udala znakomicie.

(B) Zatrzała się szarem światłowym.

Wczesnym rankiem zawezwano telefonizację pogotowie ratunkowe do młodego dziewczęcia, będącego domownicą pewnej rodziny w Bielsku. Denatka, układając się późnym wieczorem do snu, rozmyślnie odkreśliła kurek przewodu gazowego światelnego celem zatrucia się. Pogotowie ratunkowe zastosowało wszelkie możliwe zabiegi dla przywrócenia młodej desperatki do życia w ciągu całych 3 godzin, lecz niestety daremnie. Po zawiązaniu się komisji sądowo-lekarskiej przezezwano zwłoki do miejscowej koscynicy.

(B) Pożar w Dziedzickiej.

O północy nad budynkiem Tow. rolniczego „Warta” w Dziedzickiej rozpostarła się szeroła żarna pożaru. Od bystry rozgrzanego pieca żelaznego w biurze przedsiębiorstwa zapaliło się urządzenie biurowe, skąd ogień przecznił się na przyziemie magazynu, w których znaczące zapasy nawozu, sztucznego zapaliły się, płonąc do późnego ranka, mimo akcji ratunkowej trzech straż pożarnych. Powstałe stad szkody szacują na 25—30.000 zł. pokrywmy ubezpieczeniem.

Popieraj przemysł rodzimy, a dasz pracę bezrobotnym!

Miękki lód z... powietrza.

Przez długie wieki jedynym fabrykantem lodu była zima. Mroz ścinał rzeki pokrywa lodowa, ludzie wyrabiali lód, zwozili go do lodowni i przechowywali tam aż do lata, kiedy służył do konserwowania artykułów spożywczych i im gorętsze było lato, tem przedziej topniał.

Do miast, pozbawionych rzek, trzeba było lód wozić z odległych nierzaz miejscowości, co, oczywiście, zwiększało koszty i cenę lodu, która wzdymała również i w innych miastach. Gdy zima była lekka, a lód cienki.

Te względy, jak również wzgląd na higieniczność lodu naturalnego, pochodzącego z wody rzecznej, przyczynili się do wynalezienia lodu sztucznego, produkowanego pod wpływem wytworzonych w laboratorjach temperatur tak niskich, wobec których największe spotykany w przyrodzie mroz nazwałoby można było zaledwie lekkim przymrozkiem.

Rewelacją w tej dziedzinie jest wynaleziony niedawno miękki, chemicznie czysty, praktyczny i bardzo powoli rozpuszczający

się lód, produkowany dosłownie z powietrza.

Wyrabia się go drogą szeregu procesów chemicznych z t. zw. bezwodnika kwasu węglowego w postaci elastycznej masy, która można krajać w kawałki dowolnej wielkości. Lód ten pod wpływem ogrzewania zamienia się z powrotem w gaz, ale w bardzo wilnym tempie, gdyż wystarczy przemiana niewielkiej tylko ilości lodu; aby powstały na drodze gazu stworzyć dokoła masy lodowej w rodzaju powłoki izolacyjnej, ogrzewającej się bardzo powoli a tem samem niepuszczającej do szybkiego „topnienia” tego niezwykłego lodu.

Suchy ten lód używany jest obecnie w Ameryce, gdzie został wynaleziony, nawet do przesyłek pocztowych, gdyż wystarczy do paczki, zawierającej szybko psujące się pod wpływem ciepła produkty spożywcze, włożyć parę waskich kawałków takiego lodu, aby adresat nawet w czasie największych upałów odebrał je z poczty w stanie zupełnie świeżym.

B Gieszyńskiego.

(C) **Wiadzi z czeskiego Śląska.**

Z Czeskiego Śląska donoszą, że do Olomuńca zjechała polska delegacja pod kierownictwem prof. Goetla, aby wspólnie z czeschosłowacką komisją delimitacyjną obradować nad zaopatrzeniem Gieszyna po obu stronach Olzy w gaz, wodę, prad elektryczny, wreszcie nad przeprowadzeniem kanalizacji i popędem kolejkii elektrycznej. Wyniki tej konferencji są arcyważnymi dla postulatów rozwoju obu części rozdzielonego miasta.

Zarząd gminy Trzyniec wystąpił z projektem budowy nowej szosy począwszy od dworca kolejowego w Cz. Gieszynie poprzez Trzyniec aż po Jabłonków. Trasa tej szosy ma biec stale po lewej stronie toru kolejkii Boguminy-Koszyca, a nie przekraczając w punkcie żądnym toru, pozwoli na budowę kolejkii elektrycznej Gieszyna—Trzyniec, czego nie dopuszcza obecna droga w dwóch miejscach szlak kolejowy przecinająca.

(C) **Z działalności Związku Strzeleckiego w Gieszynie.**

Związek Strzelecki w Gieszynie rozwija żywą działalność. Szerze udanych imprez oraz nagród, zdobytych w zawodach strzeleckich i P.

W. świadcza o wielkiej żywotności Związku. Sobotnie zebrania w Świątelnicy odznaczają się serdecznym nastrojeniem. Krótka pogadanka, gry towarzyskie, ilustrowane pisma, otwarta wychoźczalnia książek — urozmaicała zebrania. W dniu 29. listopada 1929 r. z okazji rocznicy powstania, odbył się staraniem Związku odczyt „O powstaniu listopadowym”, wygłoszony nadzwyczajnie zamknięto przez prof. Rottera. W dniu 7. grudnia br. urządził Związek Strzelecki w sali Domu Narodowego uroczystość św. Mikołaja dla biednych dzieci. Odegrano piękną sztukę, poczem św. Mikołaj obdarzył zebrane na salie dzieci. Obecnie opracowuje sekcja teatralna Związku wesoly wodewileł p. t. „Królowa Przedmieścia”. W obchodzie legionowym związanym z 15-stoletnią rocznicą wymarszu legionistów ze Śląska Gieszyńskiego i z uroczystym sprawozdaniem zwłok poety prof. Łyska, wzięli udział strzelcy obwodu cieszyńskiego w liczbie 200 uimundurowanych, przyczem w urządzonych po pobudniu zawodach w strzelaniu z broni małokalibrowej, zespół Związku Strzeleckiego w Gieszynie zdobył puchar przechodniący szereg nagród indywidualnych. Dnia 17. 11. odbyły się zawody w strzelaniu P. W. w Bielsku z okazji poświęcenia gmachu gimnazjum, podczas których zespół obwodu cieszyńskiego zdobył I. miejsce.

Radjo.

Program audycji:
na piątek, dnia 27. grudnia 1929 r.
Katowice, hala 468.7. Godz. 11.55 — symfonia czasu Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie oraz hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie, 12.05 — koncert z płyt gramofonowych. Gramofon i płyty z firmy W. Strzałkowskiej — „Zbeco”. Katowice, 3. Maja 34. 13.00 — przegrwa, 16.00 — akademia ku uczczeniu XI rocznicy Powstania Wielkopolskiego z Poznania, 16.00 — komunikaty Polskiego Związku Zrzeszeń Gospodarczych Woj. Śl. oraz komunikat Teatru Polskiego, 17.15 — prof. Władysław Dzięgieł: „Za naszą i waszą wolność”, 17.45 — muzyka taneczna z Warszawy, 18.45 — rozmowa, zapowiedź programu na dzień następnym, komunikat Teatru Polskiego oraz przegląd wiadomości, 19.05 — Jerzy Langman: „Cudze chwaleństwo, swego nie znając — O śląski kocioł drewniany”, 19.30 — Kazimierz Rutkowski: „Assyż i Parugia”, 19.58 — symfonia z Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie, 20.00 — komunikaty sportowe, 20.05 — pogadanka muzyczna z Warszawy, 20.15 — transmisja koncertu oratoryjnego z Filharmonii Warszawskiej, — po koncercie komunikat meteorologiczny i P. A. T. z Warszawy, oraz zapowiedź programu na dzień następnym w języku francuskim, 23.00 — skrzynka pocztowa w języku francuskim. Korespondencje słuchaczy zagranicznych (z Europy, Afryki, Azji itd.) omówi Dyrektor Programów Stać Nadawczej „Polskie Radio Katowice” — Stefan Tymieniecki.

Kalendarzyk zebrani.

Piątek, dnia 27. grudnia 1929 r.
Nowe Hajduki. Zebranie Tow. Młodych Polek o godz. 6 pop. w szkole katolickiej.
Lagiewniki. O godz. 19 w lokalu p. Brzoński wale zebranie Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy
Niedziela, dnia 29. grudnia 1929 r.
Radzionków. O godz. 18 urządził Zw. Powst. Śl. grupa Radzionków nadzwyczajne zebranie na sali p. Jarantowskiego. Upraszca się o przybycie wszystkich wdów i sierot po poległych powstańcach tut. grupy. Zarząd.
Wydawca: „Polska Zachodnia” Sp. z ogr. odp. Redaktor odpowiedzial: dr. Henryk Hause, Katowice, Kupernika 14. — Druk: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp. Katowice, ul. Batorego nr 2

Wytza Uczelnia Kroju i Szycia „Władysława”
KATOWICE, L. Andrzeja 2
Kursa kroju i szycia
Konfekcji damskiej i dziecięcej oraz białej bielizny damskiej, męskiej, dziecięcej i dla niemowląt. Każda uczestniczka ma możność uwiecznienia się kroju i szycia w przeciągu 4 tygodni: do 3 miesięcy. W czasie kursu każda szwie i kraje dla siebie nawet najwykwintniejsze płaszczki, bluzki, suknie, bieliznę itd. W ten sposób korzyści osiągnięte w czasie nauki pokrywają drobne opłaty.
Wytza Uczelnia Kroju i Szycia „Władysława” umożliwila zdobyć wiedzzy z zakresu kroju i szycia.
Wpisy i informacje codziennie.
Wytza Uczelnia Kroju i Szycia „Władysława” wydała podręcznik Kroju i Szycia konfekcji damskiej i dziecięcej — wszędzie do nabycia.

LICYTACJA PRZYMUSOWA
W piątek, dnia 3 stycznia 1930 r. o godz. 12 w południe będzie sprzedawał w Ornowicach koło Orzesza publicznie najwięcej dającym za kółtówkę:
1 samochód półciężarowy marki „Chevrolet”.
Zbiórka chętnych kupna przed fabryką szkła „Górnośląski Przemysł Szkłany Orzesze”.
Otwata, egzykutor urzędu okręgowy w Orzeszu.

Felzytyn i Trocal?
III. L. 1/29. 15.
W sprawie odroczenia wypłat firmie Książczy Dom Towarowy Maks Grosskreutz w Murckach — podpisany Sąd po wysłuchaniu wyjaśnień dłużnika i nadzorczy sądowego postanawia:
„Otworzyć na wniosek dłużnika postępowanie układowe w myśl Rozporządzenia P. Prezydenta Rz. Poi. z dnia 6 marca 1928 r. Dz. Ust. Nr. 27.”
Mikołów, dnia 18 grudnia 1929 r.
Sąd Grodzki w Mikołowie.

Wolne posady
Posade najłatwiej otrzymasz, ukończysz, czy najlepsze kursy samochodowe inż. Kleber, Studentki, Król, Hura, Katowicka 12, inż. Kleber Sosnowiec, ul. Warszawska 22. Nauka rano lub wieczorem. Nowe sześciocyfrowe samochody. Wpłaty ratami. Zapisy codziennie.

Kotlarz
miedziani poszukiwani. Oferty z opisami świadectw i wycenami nadsyłać do Dyrekcji Fabryki Plag i Łasiewicz, Lublin.
Posad poszukują
Młodzieńcze lat 17 poszukuje jakiegokolwiek posady biurowej, ukończył kursa stenografii, korespondencję pisaną na maszynie.

Wolne posady
Kursy samochodowe inż. Kleber, Studentki, Król, Hura, Katowicka 12, inż. Kleber Sosnowiec, ul. Warszawska 22. Nauka rano lub wieczorem. Nowe sześciocyfrowe samochody. Wpłaty ratami. Zapisy codziennie.

Młodzieniec
lat 17 ze znajomością stenografii i posadania na maszynie poszukuje posad biurowej w Warszawie. Łaskawe zgłoszenia pod Norb.: Gerlich Brzeziny Śl. ul. 3. Maja 65.
Siłaczka
przyjmole od zaraz jakakolwiek posade najchętniej biurową ekspedientki, do telefonu, ewent. do prac domowych. Spiesznie zgłoszenia z grzesznością polek Katowice, ul. Pocztowa 11 dnia p. Klary J.

Korespondent
polsko - niemiecki: ks.żakowy, organizator, poszukuje od powiedniego stanu wiska w handlu lub przemysle od zaraz Łaskawe zgłoszenia do Admin. „Polski Zachodni” pod Korespondent.

Rabka
wille 10-pokojowa piętrowa, murałowa, ogród, suteryn, piwnice, ogród owocowy, sprzeda „Informator” Rabka.
Ogłoszenie.
Przy otwarcach szefów i przywróceniu należy zalażać ożyminalnych świadectw lub weryfikacyjnych odpisów Za zamknięciem decywna zalażona przy szefowaniu i otwarcach, nie bierzemy żadnej odpowiedzialności.
Admin. „Polski Zachodni”

Czystość
ilustrowany Miesięcznik Popularny
„Czystość” Szerzy zasady higieny i notuje czyny szlachetne!
„Czystość” Kto chce, aby w Polsce nie było brudu!
„Czystość” Kto pragnie, aby czyny szlachetne były wzorem dla wszystkich, szczeg. zaś dla podrast. pokoleń, ten abonuje „Czystość”
Wydatek niewielki, Rocznie Zł 6.—, Zagranicą Dól. 2.—
Ogl. wiersz mm. przed tekstem gr 60 — za tekstem gr 50.
Częstochowa   **Warszawa**   **Krynica**
Skrz. pocztowa 104   Skrz. poczt. 429   willa „P. Szwarca”
P. K. O. Nr. 15-960   P. K. O. Nr. 15-960   pokój 21
W Częstochowie bliższych inform. udziela
Red. Lekarz-Dta Michał Griniec, Al. Najśw. Maryi Panny 10 — Tel. 2-50
Zastępcy wszędzie poszukiwani!
Nr. wzorowy wysłany po otrzymaniu 50 gr w znaczkach poczt. na żądanie i gratis.

Konfekcję męską i dziecięcą
oraz **plaszczki damskie** poleca w największym wyborze i po **najniższych cenach**
za gotówkę.   **Na spłaty.**
Dom Odzieżowy J. Krell, Katowice   3 Maja 23
Tel. 1141

CENNIK OGŁOSZEŃ.
Ogłoszenia: za wiersz mm lub jego miejsce: na stronie tytułowej 1.— zł., w tekście 0.80 zł., za tekstem w części ogłoszeniowej 0.25 zł.
Nekrologi: w tekście 0.60 zł., w części ogłoszeniowej 0.25 zł.
Nadawane: w tekście 0.80 zł.
Ogłoszenia drobne: za słowo 0.20 zł., dla poszukujących pracy 0.10 zł., matrymonjalne 0.20 zł.
Dla orientowania Szan. P. T. ogłaszających się w naszym piśmie: wysokość strony wynosi: 410 mm, jedna strona tekstowa ma 4 spłaty, a 70 mm szerokości, jedna strona ogłoszeniowa (no tekście) ma 10 spłat, każda spłata 28 mm szerokości. Administracja jest obowiązana do bezpłatnego powtórzenia tylko w tym wypadku, o nie omyłki drukarskie zmieniły zasadniczo tekst ogłoszenia. Zastrzeżone miejsce udzielamy od względów technicznych. Rachunki nasze są płatne i rozstrzelane w Katowicach. Prawo intasze przysługuje tylko tworzonym inkasentom zaopatrzoym w odpowiednia legitymację z fotografią.

Przy zakupnie powołujcie się na ogłoszenia w Polsce Zach.